

Eesti Toksikoloogia Seltsi infokiri

Nr 5, 19.12.2024

Lugupeetud Eesti Toksikoloogia Seltsi liige!

Käesolev on järjekorras viies Eesti Toksikoloogia Seltsi infokiri, mille eesmärk on anda liikmetele ülevaade seltsi tegevusest ning kajastada uudiseid. Käesolevast infokirjast võite muuhulgas lugeda intervjuusid seltsi liikmetega **Villem Aruoja ning Kaja Orupõlluga**. Suur tänu neile oma mõtteid jagamast!

Infokirjad ning muu Eesti Toksikoloogia Seltsi puudutav informatsioon on väljas ka seltsi kodulehel:

<https://kbf.ee/ets/>

Ilusat aastalõppu ja head uut aastat soovides

Angela Ivask

Eesti Toksikoloogia Seltsi esimees

Seltsi info

Juhatus liikmed osalesid Teaduste Akadeemiaga assotsieerunud seltside ümarlaul

27. novembril 2024 kogunesid Teaduste Akadeemiaga assotsieerunud seltside esindajad Tartus looduseuurijate seltsi saalis viiendale akadeemiliste seltside ümarlauale. Meenutati eelmisi ümarlaudu ja jagati kogemusi vahepeal seltsides toimunud sündmustest.

Sotsiaalanthropoloog Aet Annist esines ettekandega keskkonnaliikumistest. Ettekandele järgnes seltside arendamise töötuba, kus Hannes Rohtsalu tutvustas Tartu Ülikooli Kogukondade Arendamise ja Sotsiaalse heaolu (KASH) magistriprogrammi raames saadud teadmisi. Töötoa käigus arutleti seltside unikaalsete tugevuste üle ning pandi kirja praktilisi unistusi tulevikuks.

Ümarlaul osales 15 esindajat 12 seltsist (lisaks ka Eesti Noorte Teaduste Akadeemia). Järgmise aasta aprillis korraldab seltside kevadist ümarlauda Eesti Kirjanduse Selts.

Seltsi info

- **Eesti Toksikoloogia Seltsi 2025. aasta seminar-koosolek toimub 8-9. mail Jõgeva kandis.** Esialgse kava kohaselt on seminari teemaiks taimekaitsevahendid. Pane endale kuupäevad kirja! Täpsem info saabub 2025.a. alguses.
- **Soome toksikoloogia seltsi (<https://www.toksikologit.fi/en/welcome/>) sümposium toimub Soomes Kuopios, 7-8. aprillil 2025.** Sümposium katab laia teemavaldkonda sh hormoonaktiivseid aineid, reguleeritud toksikoloogiat, ökotoksikoloogiat, *in silico* toksikoloogiat. Eesti Toksikoloogia Seltsi esindab üritusel juhatusel liige Mailis Laht, kes kutsutud esinejana tutvustab antibiootikumiresistentsuse, kui ühe keskkonnasaastuse vormi, laialdast levikut. *Mailis Laht kaitses ka samal teemal hiljuti oma doktoritöö*

Doctoral defence
“Using the One Health approach for mapping the spread of antibiotic resistant bacteria in Estonia”
Mailis Laht
7 November at 13.15
Nooruse 1-121

UNIVERSITY of TARTU
Institute of Technology

- **Valminud on seltsi kotid** ning neid saab soetada nii kevadisel seltsi koosolekul kui ka kontakteerudes Villem Aruojaga (villem.aruoja@kbf.fi). Koti hind on 10 eurot ning nende eest saab tasuda nii sularahas kui ülekandega ja kotid asuvad Tallinnas Akadeemia tee 23.

Kauneid pühi ja taaskohtumiseni aastaseminaris!

Tutvume seltsikaaslastega!

Villem Aruoja

ETSi juhatuse liige

- **Mis on Teie praegune töökoht/millega tegelete praegusel hetkel?**

Töötan viimasel ajal väiksemaks jäänud koormusega KBFI keskkonnatoksikoloogia laboris, kus aitan läbi viia toksikoloogilisi teste. Ülejäänud aeg kulub oma firmas, mis tegeleb meditsiinitehnika müügiga.

- **Mis eriala olete õppinud?**

1992. Lõpetasin Tartu Ülikooli bioloogia eriala, "biokeemia spetsiaalsusega". Hiljem jätkasin toksikoloogia õpinguid Anne Kahru ja Henri-Charles Dubourguier juhendamisel, 2011. a. kaitsesin doktorikraadi Eesti Maaülikoolis, tööga "Vetikad *Pseudokircheriella subcapitata*

kemikaalide ja sünteetiliste nanoosakeste keskkonnaohtlikkuse hindamisel".

- **Kus olete varem töötanud?**

Toksikoloogina, kui nii võib öelda, olen töötanud ainult KBFI-s, rohkemal või vähemal määral juba 20 aastat.

- **Kuidas jõudsite toksikoloogia juurde ja miks Teid toksikoloogia huvitab?**

Natuke juhuslikult. Olles mõnda aega äris töötanud, tundsin, et vajan teistsuguseid intellektuaalseid väljakutseid. Samas keegi mind teadlasena eriti ei vajanud, kuni sain võimaluse Anne Kahru laboris pipeti haarata. Võibolla aitas see, et olin varem lühikest aega KBFI-s töötanud ja seega mitte päris võõras.

- **Millal liitusite Eesti Toksikoloogia Seltsiga?**

Mais 2004. Olen ka Soome Toksikoloogia Seltsi liige aastast 2019.

- **Millised on olnud Teie senine tegevus Eesti Toksikoloogia Seltsis?**

Olen juba mõnda aega olnud seltsi juhatuses ja aastatel 2017-2022 olin seltsi esimees. Aitasin korraldada Soome ja Eesti toksikoloogide ühist sümposiumit 2022. a. mais (koroonatõttu jätkus seda tegevut mitmeks aastaks) ja väiksemaid üritusi.

- **Kus ja millisenäete toksikoloogia ja sellega seotud erialade rolli Eestis?**

Ma usun, et Eestis peaks toksikoloogilise teadustöö ja hariduse roll kasvama, et järgi jõuda teistele arenenud maadele. Kompetents keskkonnale ja inimesele kahjulike ainete/vastasmõjude osas peab olema kohapeal. Teemasid tuleb pidevalt juurde, näiteks tuumaenergeetika ja (jumal hoidku) keemiarelvad.

Tutvume seltsikaaslastega!

Kaja Orupõld

ETSi juhatuse liige

- **Mis on Teie praegune töökoht/millega tegelete praegusel hetkel?**

Töötan Eesti Maaülikoolis keskkonnakaitse ja maastikukorralduse õppetoolis keskkonnakeemia kaasprofessorina. Õpetan üliõpilasi mõistma kemikaalide mõju keskkonnale ja inimeste tervisele. Olen keskkonnakorraldus ja -poliitika magistriõppe õppekavajuht. Minu vastutada on Bio- ja keskkonnakeemia labori töö, kus tegelema bioloogiliste jäätmete väärindamise uuringutega.

- **Mis eriala olete õppinud? Kus olete varem töötanud?**

Olen lõpetanud Tartu ülikooli keemia erialal. Tartu Ülikoolis olen kolloid- ja keskkonnakeemia erialal kaitsnud teadumagistri kraadi (1994) ja doktorikraadi (2000). Minu doktoritöö teema oli seotud põlevkivitööstuse reovete analüüsi ja puhastamisega. Pärast ülikooli

lõpetamist töötasin 13 aastat Tartu Ülikoolis kolloid- ja keskkonnakeemia õppetoolis lektori ja teadurina.

- **Kuidas jõudsite toksikoloogia juurde ja miks Teid toksikoloogia huvitab?**

Toksikoloogia, pigem ökotoksikoloogia, juurde jõudsin tänu sellele, et tundsin huvi saasteainete käitumise ja mõju kohta keskkonnas. Doktorantuuri ajal pidin lisaks keskkonnakeemia loengutele hakkama andma ökotoksikoloogia loenguid Tartu Ülikooli Türi kolledžis ja seejärel Tartu Ülikoolis keskkonnatehnoloogia eriala üliõpilastele. Tutvusin lihtsamate ökotoksikoloogiliste testidega keskkonnaanalüüsi praktikumi juhendades ja aktiivmuda hapnikutarbe inhibeerimise testimisega erinevate projektide raames. Mul on õnnestunud oma teadmisi toksikoloogia alal täiendada rahvusvahelisel kursusel 2001. aastal Wageningenis „Post-graduate education in toxicology, Course Ecotoxicology“ ja BTox programmi “Education in toxicology in Estonia, Latvia and Lithuania” raames 2004. aastal osaleda toksikoloogia C1 taseme koolitusel.

- **Millal liitusite Eesti Toksikoloogia Seltsiga?**

Eesti Toksikoloogia Seltsi liikmeks astusin seltsi algusaegadel, kuigi ma ei ole päris asutajaliige. Kuna tööalaselt oli kokkupuude ökotoksikoloogiaga, oli meil hea kontakt KBFI-s Dr Anne Kahru juhitud töörühmaga.

- **Millised on olnud Teie senine tegevus Eesti Toksikoloogia Seltsis?**

Olen olnud seltsi juhatuse liige aastatel 2014-2018 ja alates 2022. aastast. Osalesin õppematerjali „Keskkonnatoksikoloogia alused“ koostamisel.

- **Kus ja millisenäete toksikoloogia ja sellega seotud erialade rolli Eestis?**

Ma pean oluliseks toksikoloogia, keskkonnatoksikoloogia ja kemikaaliohutuse alase teadlikkuse tõstmist. Usun, et ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides erinevatel õppekavadel peaks olema kursuseid nimetatud valdkondades algteadmiste andmiseks.